

B İ R L E Ő İ K

aile

P L A T F O R M U

**ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ
TEKLİFİNE İLİŐKİN ÖNERİ**

10 OCAK 2023 / ANKARA

B İ R L E Ő İ K

aile

P L A T F O R M U

■ BİZ KİMİZ

Birleşik Aile Platformu, 30 Ekim 2022 tarihinde "Ailen Saldırı Altında - Sapkınlık Normalleştirilemez" vurgusuyla Ankara'da düzenlenen aile yürüyüşü sonrasında ortak bir kurumsal çatı altında teşkilatlanma ihtiyacıyla doğmuştur. Platform; Türkiye çapında ve mahalli ölçekte çalışmalar yapan ekli listede isimleri sunulmuş 41 STK'dan oluşmaktadır. Platform bünyesinde STK temsilcileri görevlendirilmek suretiyle kurulan komisyonlar, aile konusunda muhtelif alanlarda çalışmalar yapmaktadır.

BİRLEŞİK AİLE PLATFORMU HUKUK KOMİSYONU ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ TEKLİF METNİ DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ ANA ESASLARI

1

Mevcut değişiklik önerisinde yer alan kadın ve erkek ibarelerinin **“cinsiyet değiştirerek kadın veya erkek kimliği almış kişilerin”** evlenmelerine izin vermemesini teminen **“doğumla biyolojik olarak kazanılmış cinsiyet”** şeklinde yer alması teklif edilmiştir.

2

Aile kavramı içerisinde ana ve çocuğun öncelikle korunması ifadesi yerine, yalnızca çocuğun öncelendiği, aile içerisinde **“ana ve babanın eş değerde olacağı”** bir Anayasal düzenleme teklif edilmiştir.

3

Doğal aile modeli içindeki üreme koşullarını yok eden sağlıksız birlikteliklerin önlenmesi, ayrıca doğum oranlarının düşüşüyle ülke nüfusunun yaşlanma eğilimine girmesi sebebiyle, mevcut metinde geçen **“aile planlaması”** yerine daha kuşatıcı ve isabetli bir ibare olarak **“sağlıklı nesillerin devamı”** ifadesinin tercih edilmesi teklif edilmiştir.

4

Mevcut değişiklik önerisinde **“doğal aile modeline yönelik tehditler”** ve bunların önlenmesine yönelik bir hükmün bulunmamasından dolayı **“gerekli teşkilatın kurulması ve tedbirlerin alınması”** teklif edilmiştir.

B İ R L E Ő İ K

aile

P L A T F O R M U

■ BİRLEŞİK AİLE PLATFORMU HUKUK KOMİSYONU ANAYASA'NIN 41. MADDESİ DEĞİŞİKLİK TEKLİFİNE İLİŐKİN ÖNERİ

GEREKÇE:

Anayasamızda "toplumun temeli" olarak tanımlanan aile kurumu, devleti oluşturan temel unsurlardan olan insan topluluğunun sürdürülebilir varlığı bakımından hayati önem taŐımaktadır. Ailenin bu hayati iŐlevini yerine getirebilmesi için, üreme sağlığı ve sosyo- psikolojik sağlık koŐullarının temini, devletler tarafından hassasiyetle ele alınmaktadır. Kadın ve erkeğin birlikteliğinden oluŐan doğal ailelerden müteŐekkil toplumsal yapıda, artan veya azalan oranlarda da olsa üreme devam etmekte, hatta nüfusu kontrol etmek bakımından "aile planlaması" boyutuyla öne çıkan üreme sağlığı tedbirleri alınmaktadır. Ancak doğal aile yapısını tehdit eden cinsel iliŐkilerin kaçınılmaz neticesi olarak ortaya çıkan sağlıksız durumlar, sağlıklı nesillerin devamını imkânsız kılmakta, bu durum nüfusun yaŐlanması ve ülkedeki insan kaynaklarının yetersiz kalması gibi milli güvenlik tehditleri doğurmaktadır.

Ayrıca milli kimliğin ve değerlerin yaŐatılması, çocukların sosyo-psikolojik ihtiyaçları gözetilerek yetiŐtirilmesi gibi boyutlardan da ikame edilemez bir altyapı oluşturan aile kurumunun, devletin ve milletin bekası açısından öncelikli bir konumu bulunmaktadır. Milli kültüre ve kadim değerlere aykırı yıkıcı anlayıŐlar içinde doğrudan aile yapısını ve gelecek nesilleri hedef alan en önemli tehditler, biyolojik cinsiyet yerine toplumsal cinsiyet esaslı cinsel kimlikler üreterek anormal cinsel iliŐkileri normalleŐtirmeye çalıŐan akımlardır.

Anayasa Mahkemesi'nin 29.11.2017 Tarih ve 2015/79 E. 2017/164 K. sayılı kararındaki¹ tanımına göre "cinsiyet"; bireyin sahip olduğu fizyolojik, biyolojik ve genetik özelliklerini ifade eden bir kavram olup biyolojik

1 AYM R.G. tarih 20.03.2018, 30366 R.G. sayı, K.T. 29.11.2017, 2015/79 E. 2017/164 K. sayılı kararı, para.15

Anayasa Değişikliği Teklifine İlişkin Öneri

cinsiyet, bireyin doğuştan sahip olduğu üreme organları ve sistemleri dikkate alınarak “kadın” veya “erkek” olarak yapılan tanımlamadır.

Küresel oluşumlardan ve yabancı unsurların uzantısı olan aktörlerden de göz ardı edilemeyecek miktarda mali ve organizasyonel destek alan bazı sivil girişimlerin, ölkemizdeki proje bazlı faaliyetleri son dönemde sıklıkla gündeme gelmektedir. Cumhurbaşkanlığı tarafından yayınlanan Türkiye Cumhuriyeti 11. Kalkınma Planı'nın² 595. maddesinde geçen “*milli ve manevi değerlerimiz ile sağlıklı nesillerin devamını ve aile kurumunu tehdit eden yönelimleri özendirerek tüm faaliyetlere karşı mücadele edilecek ve bu alanda toplumsal bilinç güçlendirilecektir*” ibaresi de devletimizin ilgili bazı kurumlarının bu tehditlerin farkında olduğuna işaret etmektedir.

Bu doğrultuda, cinsel kimliğini doğum yoluyla biyolojik olarak kazanmış kadın ve erkeğin birlikteliğiyle teşekköl eden doğal aile modelinin doğrudan anayasal güvenceyle teminat altına alınması ve doğal aile modeli dışındaki ilişkileri önleyici tedbirlerin devlet için bizzat anayasal sorumluluk niteliğinde bir görev olarak tanımlanması lüzumu doğmuştur.

Doğal aile modeli içindeki üreme koşullarını yok eden ve milli manevi değerler bağlamında “sapkınlık” olarak tanımlanan sağlıksız birlikteliklerin önlenmesi, sağlıklı nesillerin devamı bakımından öncelik taşımaktadır.

Ayrıca, doğum oranlarının düşüşüyle ölkü nüfusunun yaşlanma eğilimine girmesi, mevcut metinde geçen “aile planlaması” yerine daha kuşatıcı ve isabetli bir ibare olarak “sağlıklı nesillerin devamı” ifadesinin tercih edilmesini anlamlı kılacaktır.

Ana, baba, çocuk ile birlikte diğer tüm aile bireylerinin de korunmasına yönelik kapsayıcı yaklaşımın anayasal düzeyde güvence altına alınması zaruridir.

Yine sosyal devlet olmanın bir gereği olarak devlet, toplumun kadim değer yargılarını dikkate almak suretiyle, toplumsal mutabakat çerçevesinde teşkil etmiş olan öz varlığını ve bu mutabakatı oluşturan iradeyi zedeleyebilecek her türlü yaklaşıma karşı gereken tedbirleri almakla yükümlüdür. Bireyden devlete doğru genişleyen bu iradenin asıl ve en önemli unsuru olan insan, ancak bir kadın ve erkeğin meşru birlikteliği ile oluşturulan aile içerisinde sağlıklı bir toplumun ferdi olarak hayatını sürdürebilecektir.

2 https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/On_Birinci_Kalkinma_Planı-2019-2023.pdf

B İ R L E Ő İ K

aile

P L A T F O R M U

■ ANAYASA'DAKİ MEVCUT DÜZENLEME

I. Ailenin korunması ve çocuk hakları

Madde 41 – Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.

■ MECLİS BAŐKANLIĐINA SUNULAN MADDE METNİ

I. Ailenin korunması, evlilik birliği ve çocuk hakları

Madde 41 – Aile, Türk toplumunun temelidir. **Evlilik birliği, ancak kadın ile erkeğin evlenmesiyle kurulabilir** ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.

■ BİRLEŞİK AİLE PLATFORMU HUKUK KOMİSYONU TARAFINDAN ÖNERİLEN MADDE METNİ

I. Ailenin korunması, evlilik birliği ve çocuk hakları

Madde 41 – Aile Türk toplumunun temelidir. Evlilik birliği, ancak **cinsiyetini doğumla biyolojik olarak kazanmış** kadın ve erkeğin evlenmesiyle kurulabilir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile çocuklar **başta olmak üzere tüm aile bireylerinin korunması, sağlıklı nesillerin devami, aile kurumunu tehdit eden yönelimlerin** önlenmesi için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.

■ BİRLEŞİK AİLE PLATFORMU HUKUK KOMİSYONU ÜYELERİ

■ **Komisyon Başkanı**

Avukat Saliha SASA

Ankara 2 No'lu Barosu/129

Uluslararası Hukuk ve Kadın Derneği

■ **Komisyon Başkan Yardımcısı**

Avukat Ebrar ALAR

Çorum Barosu /827

Yedi Hilal

■ **Komisyon Genel Sekreteri**

Avukat Özge GİRGIN

Ankara 2 No'lu Barosu/1221

Hukuki Araştırmalar Derneği

■ **Komisyon Üyesi**

Avukat Serpil PENEZ ŐAHİN

Yeryüzünde Adalet Kadın Hukukçular
Platformu

■ **Komisyon Üyesi**

Mustafa Haşim POLAT

Cihannüma Dayanışma ve

İşbirliği Derneği

■ **Komisyon Üyesi**

Dr. Öğr. Üy. Köroğlu KAYA

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Hukuk Fakültesi

Pusula Eğitim ve Kültür Derneği

■ **Komisyon Üyesi**

Fadime TOğAÇ ARSLAN

Müstakil İş Sanayici ve

Sanatçı Kadınlar Derneği

■ **Komisyon Üyesi**

Avukat Fatih YAğMUR

Ankara Barosu /40031

Erdemli Yöneticiler Akademisi Derneği

BİRLEŞİK

aile

PLATFORMU

BİRLEŞİK AİLE PLATFORMUNU OLUŞTURAN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

1. 28 ŞUBAT HAK İHLALLERİNİN GİDERİLMESİ PLATFORMU
2. 28 ŞUBAT ÖĞRENCİ DERNEĞİ
3. AHDE VEFA PLATFORMU
4. AK MEDRESE
5. ANADOLU EĞİTİM KÜLTÜR VE BİLİM VAKFI
6. ANADOLU GÖNÜL ERLERİ DERNEĞİ
7. ANADOLU İLAHIYAT AKADEMİSİ
8. ASMA KÖPRÜ ULUSLARARASI ÖĞRENCİ DERNEĞİ
9. BİR İZ DERNEĞİ
10. BİRLİK VAKFI ANKARA ŞUBESİ
11. CİHANNÜMA DAYANIŞMA VE İŞBİRLİĞİ DERNEĞİ
12. DEVLETİ ALİYYE OCAKLARI DERNEĞİ
13. DİN GÖREVLİLERİ BİRLİĞİ DERNEĞİ
14. EMEKLİ POLİS BİRLİKTELİĞİ DERNEĞİ
15. ERDEMLİ YÖNETİCİLER AKADEMİSİ
16. ESNAF VE SANATKÂRLAR DERNEĞİ
17. EVRENSEL HAFIZLAR DERNEĞİ
18. HUKUKİ ARAŞTIRMALAR DERNEĞİ
19. İLKE KADIN İLİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
20. İSLAMİ İLİMLERİ ARAŞTIRMA VE YAYMA VAKFI
21. MAZLUMDER
22. MERHAMET TEŞKİLATI ANKARA ŞUBESİ
23. MİHRA EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
24. MÜSTAKİL İŞ SANAYİCİ VE SANATÇI KADINLAR DERNEĞİ
25. ÖNDER ANKARA İMAM HATİPLİLER DERNEĞİ
26. PUSULA EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
27. SAFA VAKFI
28. SEBİLÜRREŞAD DERNEĞİ
29. SİYASALLILAR VAKFI
30. STK'LARDA KADIN BİRLİĞİ PLATFORMU
31. TÜRKİYE GAZİLER VE ŞEHİT YAKINLARI VAKFI
32. TÜRKİYE KARDEŞ BİRLİĞİ
33. ULUSLARARASI HUKUK VE KADIN DERNEĞİ
34. ULUSLARARASI YATIRIM VE İŞ KONFEDERASYONU
35. ÜMMET HAREKETİ DERNEĞİ
36. VAHDET VAKFI
37. VATAN GAZİLERİ VE ŞEHİT YAKINLARI DERNEĞİ
38. YEDİHİLAL DERNEĞİ ANKARA ŞUBESİ
39. YENİ DÜNYA VAKFI ANKARA ŞUBESİ
40. YERYÜZÜNDE ADALET KADIN HUKUKÇULAR PLATFORMU
41. YUVA YAPAN GENÇ KADINLAR KÜLTÜR SANAT GENÇLİK VE SPOR DERNEĞİ